

Diplomati, alliancer og slaveri i 1700-tallet

I sin nye bog, *Grænseløse jøder. Spillet om Marokko og Danmark i 1700-tallet*, fortæller Bent Blüdnikow en fascinerende historie om jødiske eventyrere og handelsmænd, der i 1700-tallet udfordrede nationale grænser, fordomme og slaveri. De marokkanske familieklaner Sumbel og Buzaglo bringer ny indsigt i de kræfter, der har formet nutidens Danmark og Europa.

Danmark blev i 1753 det første europæiske land til at underskrive en handels- og fredstraktat med Marokko. Men det var ikke ufarligt at være en af sultan Abdallahs nærmeste rådgivere. Jøden Samuel Sumbel, der var ansvarlig for Marokkos relationer til de europæiske magter, blev gentagne gange truet på livet af sultanen selv. For at beskytte sin familie placerede Sumbel sin enorme formue i kongelige danske værdipapirer. I 1752 fik han audiens hos Frederik 5.

Det var også Samuel Sumbel, der i 1777 præsenterede de europæiske nationer, herunder Danmark, for et radikalt forslag om at afskaffe slaveriet – et forslag, der kunne have ændret historien og betydet slaveriets ophævelse allerede dengang. Forslaget blev dog aldrig realiseret og er stort set ukendt i danmarkshistorien.

Bent Blüdnikow har gravet mange flere ukendte og farverige historier frem fra arkiverne. Blandt dem er historien om Sumbels søn Joseph, der efter faderens død rejste til København for at sikre sig familiens formue. Iført turban, kjortel og en juvelbesat sabel afsvor han sig bordelbesøg og optrådte som profet for en ny dydsreligion for både hedninge, jøder, kristne og muslimer.

Grænseløse jøder giver en indgående skildring af de kosmopolitiske jøders liv på tværs af tre kontinenter og viser, at selv om jøderne ofte var foragtede og levede under kummerlige vilkår, kunne de marokkanske jøder færdes frit og spille væsentlige roller.

Bogen udkommer samtidig på engelsk under titlen *Unbounded Jews*.

Bent Blüdnikow er journalist, skribent og anmelder ved *Berlingske*. Historiker og tidligere ansat på Rigsarkivet. Han har skrevet en lang række bøger, senest blandt andre *Jødefejden* (100 danmarkshistorier) og *Min fars flugt*.

***Grænseløse jøder. Spillet mellem Danmark og Marokko i 1700-tallet* udkommer den 30. september. Hardback, vejl. pris 349,95 kr. Kontakt Rikke Kensinger på rk@gad.dk eller 22 64 90 46 for mere info.**